

MINISTERSTWO
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
PODSEKRETARZ STANU

Elżbieta Seredyn

DPS-VII-070- 3903 -ZG- /14

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 28.05.2014r
nr. 2334, podpis. *M. Póć*

Warszawa, dnia 26 maja 2014 r.

SECRETARIAT
Biura Prac Senackich
wpłynęło dn. 28.05.2014
nr. 3479, podpis. *Marur*

Pan Bogusław Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

W związku z przesłanym przy piśmie Pana Marszałka z dnia 29 kwietnia br. znak BPS/043-53-2321-MPPS/14, oświadczeniem Pana Senatora Jana Rulewskiego w sprawie przepisów dotyczących funkcjonowania rodzinnych domów pomocy, uprzejmie informuję, że: zgodnie art. 52 ustawy z dnia 12 marca 2004 r.- rodzinny dom pomocy jest formą całodobowej usługi opiekuńczej, realizowanej w ramach zadań własnych gminy, która dokonuje wyboru rodzaju świadczeń z punktu widzenia potrzeb swoich mieszkańców oraz efektywności i kosztów.

Forma usług opiekuńczych w postaci rodzinnego domu pomocy jest próbą budowania w polskim systemie pomocy społecznej, ogniwa pośredniego pomiędzy usługą opiekuńczą świadczoną w miejscu zamieszkania a całodobową placówką specjalistycznego wsparcia jaką jest dom pomocy społecznej. Starzejąca się populacja wymaga tworzenia wachlarza usług, zwłaszcza dla osób starszych, mających problemy z samodzielną egzystencją, a nie wymagających jeszcze umieszczenia w domu pomocy społecznej, pośrednich form wsparcia. Taką pośrednią formą jest właśnie rodzinny dom pomocy, który świadczy usługi bytowe i opiekuńcze na poziomie określonego standardu w kameralnych warunkach rodzinnych dla nie więcej niż 8 osób jednocześnie, budując warunki i atmosferę zbliżoną do naturalnej rodziny.

Minister Polityki Społecznej w rozporządzeniu z dnia 31 maja 2012 roku w sprawie rodzinnych domów dookreślił standard, rodzaj i zakres usług bytowych i opiekuńczych

rodzinnego domu, odpłatności i nadzoru nad rodzinnymi domami, wskazując potrzebę dostosowania usług do indywidualnych potrzeb i możliwości osób w nim przebywających.

Idea rodzinnych domów pomocy zakłada budowanie wsparcia w tej formie pomocy w warunkach rodziny lub w przypadku organizacji pozarządowej w warunkach maksymalnie zbliżonych do warunków rodziny, ponieważ osoba kierująca domem, zobowiązana do zamieszkania z osobami w stosunku do których realizowane jest wsparcie. Stąd również zapis w cytowanym wyżej rozporządzeniu, że rodzinny dom ma być usytuowany w domu jednorodzinnym, który zgodnie z prawem budowlanym jest budynkiem wolnostojącym lub budynkiem w zabudowie bliźniaczej lub szeregowej, stanowiącym konstrukcyjnie jedną całość, w którym dopuszcza się wydzielenie nie więcej niż dwóch lokali mieszkalnych lub jednego lokalu mieszkalnego i jednego użytkowego o powierzchni całkowitej nie przekraczającej 30% powierzchni całkowitej budynku.

Zaznaczenie w treści rozporządzenia konieczności usytuowania rodzinnego domu pomocy w budynku jednorodzinnym, który jest własnością lub jest wynajmowany przez osobę prowadzącą, ale zakres umowę daje rękojmię stabilności funkcjonowania rodzinnego domu pomocy, miało na celu przeciwdziałać niepożądanym praktykom prowadzenia w jednym miejscu różnej działalności i wyeliminowanie np. wynajęcia budynku na krótki okres czasu i konieczność zabezpieczenia opieki osobom przebywającym w takim domu w przypadku wymówienia umowy najmu, które nie mają nic wspólnego z tworzeniem warunków rodzinnych lub zbliżonych do rodzinnych.

Rodzinny dom pomocy nie jest jednostką organizacyjną w rozumieniu przepisów ustawy o pomocy społecznej, a formą usług opiekuńczych świadczonych w środowisku lokalnym, dlatego wszystkie kwestie związane z jego funkcjonowaniem powinny być rozstrzygnięte na poziomie umowy jaka zawiera osoba prowadząca, z gminą na terenie której usytuowany jest rodzinny dom pomocy. Nie ma jednak przeszkód prawnych, aby z usług jednego rodzinnego domu pomocy korzystały ościenne gminy kierując do takiego domu swoich mieszkańców, zawierając w tym zakresie stosowne porozumienia z gminą prowadzącą w trybie administracyjno-prawnym.

Warunkiem koniecznym, w ocenie resortu, jest posiadanie przez osobę lub podmiot prowadzący umowy z gminą, na terenie której usytuowany jest dom oraz przestrzeganie zasady przeznaczenia rodzinnego domu dla maksymalnej liczby 8 mieszkańców, niezależnie od faktu z ilu gmin się wywodzą.

Odpowiadając na wątpliwość Pana Senatora czy prowadzenie rodzinnego domu pomocy jest działalnością gospodarczą, należy uznać, że przepisy ustawy o pomocy społecznej nie odnoszą się do tej kwestii, pozostawiając gminie rozstrzygnięcie w ramach

prawa ogólnie stosowanego. Niemniej jednak, pozwolę sobie przywołać stanowisko Ministra Gospodarki w tej sprawie, który wyraził następujący pogląd:

„Sprawy dotyczące podejmowania, wykonywania i zakończenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zadania organów administracji publicznej w tym zakresie reguluje *ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (l)z. IJ. z 2013, poz. 672, s późn. zm.*), zwaną dalej „ustawą SDG” Dodatkowo, podejmując działalność gospodarczą należy spełnić wymogi wynikające z przepisów znajdujących się w innych ustawach szczegółowych, regulujących dany rodzaj działalności publicznej.

Definicję przedsiębiorcy zawiera art. 4 ustawy SDG, który tym samym wyznacza przedmiotowy zakres stosowania ustawy SDG. Zgodnie z ww. normą przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka administracyjna niebędąca osobą prawną której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Za przedsiębiorców uznaje się także wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej. Ww. podmioty, aby mogły nabyć status przedsiębiorcy, muszą wykonywać działalność gospodarczą.

Zgodnie z art. 2 ustawy SDG działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Wobec powyższego tylko **łącznie spełnienie przesłanek określanych w art. 2 ustawy SDG tzn. zarobkowości, zorganizowania oraz ciągłości pozwala uznać dany rodzaj działalności za działalność gospodarczą, a osobę wykonującą taką działalność za przedsiębiorcę.** Norma art. 2 ustawy SDG stanowi definicję legalną działalności gospodarczej co oznacza, iż powinna być ona traktowana jako powszechnie obowiązujące rozumienie tego pojęcia w polskim systemie prawnym, wiążące zarówno dla ustawodawcy, jak i organów wykonawczych oraz sądowniczych, co potwierdził Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 2 lutego 2009 r. (sygn. akt V T<K 330/08, Prok.i Pr.-wkł. 2009/6/17).

Mając powyższe na uwadze, w opinii Ministerstwa Gospodarki przesłanki określone w art. 2 ustawy SDG powinny wynikać z przepisów ustaw szczegółowych, regulujących dany rodzaj działalności, tj. w przedmiotowym przypadku z ustawy z dnia 12 marca 2012 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182, z późn. zm.).

Jednocześnie, podstawowym obowiązkiem osoby fizycznej, która zamierza wykonywać działalność gospodarczą na terytorium RP, jest złożenie wniosku o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) albo założenie spółki prawa handlowego i uzyskanie wpisu do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS) (art. 14 ust. 1 i 2 ustawy SDG), co opinii Ministerstwa Gospodarki jest momentem konstytuującym status

przedsiębiorcy”.

Ponadto, jeśli osoba prowadząca korzysta z pomocy innych osób, to możliwym jest wykonywanie tych czynności w ramach wolontariatu.

Obowiązujące przepisy nie nakładają na osobę prowadzącą konieczności zawierania umów ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej, nie mniej jednak zasadnym jest aby osoba prowadząca rodzinny dom pomocy, wykazując się przezornością między innymi ze względu na przykłady jakie podaje Pan Senator w oświadczeniu korzystała z dobrowolnego ubezpieczenia, chroniąc się przed ewentualnymi skutkami nieprzewidzianych zdarzeń.

Reasumując, wyrażam duże zadowolenie, że idea powstawania w gminach rodzinnych domów pomocy, przekłada się na działania praktyczne, mogę jedynie ubolewać że dynamika tego procesu jest wolniejsza niż należałoby się spodziewać, biorąc pod uwagę walory i niższy koszt niż koszt za pobyt w domu pomocy społecznej. Moim zdaniem ta forma pomocy szczególnie zasługuje ona na upowszechnienie, które umożliwi osobom wymagającym całodobowej opieki na terenie całego kraju wybór pomiędzy domem pomocy społecznej, a rodzinnym domem pomocy.

Natomiast regulacje prawne powinny umożliwiać swobodne dopasowanie prowadzonej działalności do potrzeb samorządu terytorialnego, który ustali z osoba prowadzącą szczegółowe warunki świadczenia usługi, które znajdą odzwierciedlenie w zawartej umowie.

Z poważaniem

PODSEKRETARZ STANU

Elżbieta Seredyn
Elżbieta Seredyn